

—Մօտ իրադրութեան օգուտն մեզ տուր .

Պիւր թագաւ մէկիւմ գարը շարքէ շարքէ, Հինաթանը շարքի թարափըն-
տան ինկիւղ հիւքիւմէն թէհաթ-
իլէմէքտէ տիրէր, վէ լորտ Լիւթօնուն
պուլունտուղու հալ, կիթտիքէ միւշ-
քիւլ պիր սուրէթ քէպ իթմէքտէ
տիր : Բէշալիւր էմիրինն սօն տէֆա
կէնտէրմիշ օլտուղու սէֆիրի ֆէվզէ-
լատէնին պիր սուրէթի շտիտէտէ վու-
գուլի վէֆաթընտան պէրու, Աֆղա-
նիսթանն ինկիւթէրաւ իլէ օլան պիւ
ճիւմէ րապըթա վէ միւնասէպաթընը
գաթթ իլէմիշ տիր : Աֆղանիսթան է-
միրի Եիր Ալի խան, Հինաթան հու-
տուտու եագըննտա պուլունտան ասա-
քիրինն սէֆէր հալին վազ իլէտիկի
կիպի, ինկիւղ մէմուրինն խաֆիէ-
սինի իւլքէսինն սօգմամագ իլին տա-
լի ասքէրիճէ պիր Զօրտօն թէհսիս իթ-
միշ տիր : Տիւրքի թարափտան ինկիւղ
Հինաթանընտա, շիւպհէսիւ Աֆղա-
նիսթան իլէ Իրան տէվլէթի ալէյհին
տէ օլմագ իւզրէ, պազը թէտարիքեա-
թը ասքէրիէ կէօրիւմէքտէ տիր :
Ինկիւթէրաւ հիւքիւմէն իրան
տէվլէթինն տէվլէթի Ալիէ գարընն-
տա հէր կէնտա թէշպալունտէն կէրի
տուրտուրմագ իւզրէ վազը օլան իգ-
տամաթը պաշա չըգմամը տըր : Վէ
իլթէ պու սէպէպտէն իրան տէվլէթի-
նն ինկիւթէրաւ հագըննտա էմիրիէ-
թի գաթթ օլունտուղունտան, տէվլէ-
թի միւշարիլէյհա թէհտու իտիլէն իհ-
թիւմալթ իլին քէնտինն միւթթէֆիգ
բէյտա իթմէք իւզրէ, ագտէմճէ տիւշ-
մէնի օլան Դապուլ էմիրիլէ մուխա-
պէրաթա կիրիւմիշ տիր : Ինկիւթէր
հագըննտա օլան պուլղու ատապէթ
օլ տէրէճէնն կէլմիշ տիր քի, հինի
հաճէթտէ Աֆղանլար վէ Իրանլար
իլէ, ինկիւղէրէ խաթիւ սայիր միլէթ-
էր տալի իթթիֆագ իտէրէք, պու
սուրէթի ինկիւղ հիւքիւմէն հագ-
ընտա ֆէվզէլատէ էնտիշէրի մու-
ճիպ օլապիլիլէր :

Եիլթէ շիւքհէթի պու պիւլիւք
միւշքիւլաթտան տօլայը տըր քի, ին-
կիւթէրաւ վիւքէլաթընն լիսանը, Հին-
տիսթան Աֆղանլար վէքիլ օլան
Մարքի տը Մալիպըրինն պէլապթը
վէ ագըլ թէվասուրու սաեհսինտէ
քէսպի իթիտալ իլէմիշ տիր : Լօտրա-
տա պէյնէլ վիւքէլա ճէրէնտ իտէն
միւքաքէրաթը Խիւրէնին տիկէր պիր
սուրէթտէ օլմասը, ֆիւլվազը մարքիլի
միւշարիլէյհին լիսանընտա կէօրիւմէն
իթիտալ սաեհսինտէ տիր, վէ պու լի-
տան իլէ լորտ Մալիպըրի, ինկիւթէր-
րա պաշ վէքիլ լորտ Պիգօնսֆիլիսին
միւթթէքպիլի լիսանընն թէհսինն մու-
վաֆթագ օլմուշ տուր : Պիսանն ա-
լէյհ ճիւթիսթան հագըննտա օլան
վիւքէլայի միւշարիլէյհին սօն միւ-
թալաթ վէ միւքաքէրաթը, Միւլի-
մանլարն հիւսնի թէվէճէնն հիւսնիւ
գազանտըմիշ, վէ ինկիւթէրաւ պաշ
վէքիլինն շիտտէթի լիսան վէ մէսէ-
քի եէրինն, պիր մէսէքի պաթիլէթ-
քեարաննէյի գալիմ իլէմիշ տիր :

(Յուլիս 19 թարիլի 14 իւնիւ բիտտէ
Ֆըրգալը օլմանտանը ժէնիւրայ Տրալովի-
րօթ թարափընտան Տիւնի օրու օլման-
տանընտ կէնտէրիլէն րաքթթ ծնունտ
րէթի տիր :)

Թունա նէհրինն կէշէրէք, պիր քէօ-
րիւնինն ինչաթընն մուհաֆաղա իթմէք
իւլլը պաշ օլմանտան թարափընտան
ալաթըմ էմիր մուճիպինն, մաեթթիւ-

տէ պուլունտան Ֆըրգալ յունիսին օն
տէօրտիւնն կիճէսի տուպալաթը իլէ
Ձիւնիցատան նէհրի մէքքիւրու մի-
րուր իլէմիշ տիր :

Պու հարէքէթ իլին օլունտան թէտա-
րիքեաթ, մէսէլա Պէյիւտէն Ձիւնիցա-
տա գալաթ Ֆըրգալմէն ճէմիտիլմէսի,
տուպալաթըն սուեա էնտիրիլմէսի, սալ-
լարն թէհսիսին, Թունա սուլարընն
պապաթըմ մահէլլէրինն պիրինն իւ-
զէրինտէ քէօքիւ ինչաթը, վէ գարա-
տա չըգաճագ ասքէրի վիգաեէ իլին
մալսուսէն պաթարեալար վազը, Օս-
մանլարըն ասլա խապէրի օլմաեա-
րագ իճրա իտիլէպիլմիշ տիր, շէյլէքի
եարը կիճէ էնտաթընտա ասքէրինն պի-
րինն գաթիլէրի նէհրին քէնարընտա
ճէմ օլունտուղունտա, տիւշմէն սահիլի
իւզէրինտէ հիւ պիր ուեանըլլէք ա-
լէմէթի կէօրիւմէմիշ տիր :

Պիրինն գաթիլէ, միւրայլ Բօտօնի-
ֆուն թահթը օլմանտանտա օլուն-
ղու, վէ կրան տիւք Նիգօլմէնն վիւ-
հինն ալաթընն օն պիր ատտա պէօլիւք-
լէրինտէն, պիր թապուր զըրէլը աս-
քէրինտէն, իքի գըթա տաղ պաթար-
եաթընտան, վէ Տօն Դազալարընն
եիկիրիլ իւլիւնն ալաթընն եարթմ
թապուրունտան միւրէքքէպ պուլուն-
տուղու հալտէ, սէսիքէ վէ նիգալմէն
տուպալաթա րաքիպ օլմուշ տուր : Պի-
րինն մէֆրէքէնն օլմանտանն ժէնն-
րալ Եօլշին, էքքեանը հարպ եիւղ
պաշըք Մալիսէֆ իլէ պէրապէր օլ-
րագ, իւլալ իլէ գաթիլէ իլէ նէհրի
կէշմիշ տիր :

Վազթը մուպիէննտէ, պիրինն
գաթիլէյի համլ օլան տուպալար սա-
հիւտէն ալաթընն, վէ թալիմաթլա-
րը իգթիլաթընն, Թէքիւր տէրէնտա
քիւլիւք նէհրէ տօղու իլէրուլէմիշ-
լէրտիր : Փագաթ տալաթը տուպա-
լարը սող լըք իւզէրինն կէօրիւմիւշ
վէ գաթիլէնն պաշը գարաթլիսանն
եագլաթընտա, Օսմանլը բիտտէ
գարաթլաթընն տիւշէ պաշլաթընն
տըր : Դաթիլէ Թէքիւր Տէրէ տօղու
լուղունտա հալէ իլէրուլէմիշ տիր,
ֆագաթ գարաթլաթ վէ պաթուտու
սահիլէ եագլաթընն պիր սուրէթի
միւշքիւլէնն վազ իտէն ագթիլմէնն
շիտտէթի սէպէպիլտէն, տուպալար-
տան պիր գըթը թագրիպա պիր վէրթ
ալաթընտ ալաթընն, վէ տիկիւր տուպա-
լար տալի մահէլի մուպիէնն եօ-
գաթը թարափընտա եագլաթընտ պու-
լունտուղունտա տըր : Պու տուպալարտան
եալընն պիր գալ ատէտի Թէքիւր Տէ-
րէ պօղաթընտ եագլաթընտ, պէյ-
լէնն պու տուպալարտա պուլունտան
օն իքի պէօլիւք ասքէրի, նէհրին
սող գըթթընն իւլ նօգթալարը իւզ-
րինն եագթըննտա տըր :

Փագաթ Օսմանլար, պիրինն
գաթիլէնն գարաթա չըգմամը կէ-
ճիւթիլիսանն իսթիֆատէ իտէրէք,
Թէքիւր Տէրէնն իքի քէնարը իւզ-
րինտէ վէ Թունանըն պիր քէօշէսինտէ
թօլանմիշտա, վէ իւզէրինն շիտտէթ-
լի աթէշիլմէկէ պաշլաթըննտան,
թէլէֆաթըն ալիմէմիլէ մուճիպ օլմուշ-
լար տըր : Եէյլէքի պիր չօգ տուպա-
լար պիր եանտան օլ պիր եանտա տէ-
լինն, իքի գըթա տաղ թօթուն-
համլ օլան պիր սալ պաթմիշ, իքին-
ճի տաղ պաթարեալար օլմանտանը
գալմագաթ Միթիլիլթմիշ, եիւղ պա-
շը Դօպիէֆ, պիրինն թօթուն մէֆ-
րէքէսի միւլաթիլի իլվիլ թիւրպէթ,
վէ օն տօղու նէֆէր թօթուն ասա-
քիրի, Թունանըն տալաթընտա պիր

շէրէքիլէ Եօմիւր իլէ թէլէֆ օլմուշլար
տըր :

Պու էնալէրտէ կիւնէն տօղմագտա
օլունպ, վէ տիւշմէնն թօթունլարը, քէն-
տի աթէշիլէրինն բիտտէ ասքէրինն ա-
թէշիլէնն պիրիլէմիշտա : վէ Չըշթօլտա
վազը պիր պաթարեալար տուպալա-
րընն իւզէրինն աթէշ իտիլմէնն պաշ-
լաթըննտա տըր : Նիհրին սօլ գըթընն իւզ-
րինտէ վէ ասքէրինն տուպալարա րա-
գիպ օլունտուղունտա գարըննտա
տա վազը պիլիմ պաթարեալար տա-
լի տէրհալ մուգապէլէնն պիլ իպթի-
տար, Օսմանլը թօթուն աթէշիլինն
պիր գըթմէնն եօլտան չալըթմիշ տըր :

Տիւշմէնն շիտտէթի վազը օլան ա-
թէշիլէնն նիսպէթէն, վէ պիւր միւլա-
լաթա իկիտ ասքէրինն պիլիլտէնն հէր
պիրինն գարըննտա օն նէֆէր Օս-
մանլը ասքէրի պուլունտուղունտա հալտէ,
Վիլիլինն ալաթընն պէօլիւքիլէնն նէհ-
րին քէնարընտա տըր մահէլլէրտէն
թըրմալանտագ չըգմամը, վէ սիւն-
կիւ իլէ ասքէրի Օսմանլէյի տաղթ-
միշտա տըր : Պու արա ալթը գըթա
տաղ թօթուն գարաթա չըգարաթընտ
մէվազըն լազըմէնն վազ իտիլմիշտա
տիր : Պու թօթուն տէրհալ 230 սաթէն
(պիր սաթէն իւլ ալընն տըր) մէսաֆէ
ուզալլէքտա պուլունտան տիւշմէնն թօ-
թունլարը իւզէրինն աթէշ իթմէնն պաշ-
լաթըննտա տըր :

Օսպազն ասաթ իքիսինտէ պիրին-
ն գաթիլէ Օսմանլարը սիւնկիւ իլէ
սիւրմիւշ, վէ Թէքիւր տէրէ գարաթլ-
իսանն վէ տէքիլմէնն, վէ նէհրի մէք-
քիւրուն եագթընտա վազը պիր տա-
լը գաթիլ իթմիշ տիր : Պու էնալտէ
պիրինն տուպա մուվաթընն իտիլ,
տրգատան սայիր տուպալար տալի վի-
րուտ իթմիշտա տիր : Ասաթիլի մէր-
գուլմէնն գարաթա չըգմամընն գօլայ-
լաթմագ իլին, նէհրի պէօլիւք պէօ-
լիւք վէ եալընն բիտտէ ասքէրինն
կէշիլմէքիլէ, վէ վիլէլ մուհաթընտ
պէօլիւքիլէնն կէօնտէրմէքիլէ գարաթ
վիլիլմիշ տիր :

Արգատան կէլէն գաթիլէր տահա
շիտտէթի պիր աթէշէ թէսաթիլ իթ-
միշտա տիր, շիւնքի կիւնէն տօղուն-
ղունտան, վէ Օսմանլար թօթուն
իլէ սէպէրինն տուլմուշ օլունտուղուն-
տան, ճիւլար պիր օլունտուղունտան վէ
Ձիւթօլտան գօլաթագ, նէհր գըթը-
նն տիր մահէլլէրինն վէ էն եագթըն
թէքէլէրինն ալթը ասքէրինն գաթ-
լաթընն, վէ պիր չօգ նօգթալար իւ-
զէրինտէ պիրըն սըրա աթէշ իսթթը
թէշիլ իթմիշտա տիր : Պու գաթիլ-
լէրինն կէշիլի սըրա, տիւշմէնն
ալթը ասքէրի թարափընտա աթիլան
ալթը օլմուշ, պիր իսպընտալ թէլէֆ
իտիլմիշ, վէ բէք չօգ տուպալարմիւշ
տալի ալթըննտա տիր գաթալարա
գարընն աթիլապ, պիլանն ալթէյհ ա-
սքէրի գարաթա չըգարաթագլարը
ճիւթէթի, կէրի տէօնմէքիլէ մէգպուր
օլմուշլար տըր : Նէհրին սաղ չըթը
իւզէրինն չըգաճա ասքէրի թահթիմ
իթմէք իւզրէ, վիւղու պուլան պիւ
ճիւմէն իգտամաթա նիսպէթէն, պու
լունտուղունտա բէք պիլիւք մէշագաթ-
լար իլէ մուվաթթագաթ օլունտալի-
միշ տիր :

Պու էնալտէ գաթը ալիլէրինն
րուլաթթընն, պագի գալան ասաթի-
րին կէշիլէնն նէգաթթ իթմէքիլի
ժէննալ իթթէրէնն իւլէ իլէտիմ, վէ
կրան տիւք Նիգօլմէնն մալսուսինն
տալի էքքեանը հարպ գաթիլի սը-

ֆաթըլա թէրք իթտիմ, վէ պէն մա-
եթի իմէրաթթօրտէն օլունպ, գօ-
մանտամ ալթընտա պուլունտան ժէնն-
րալ Մագաթիլէ, էքքեանը հարպ գալ-
մագաթ Մուգօթին, եիւղ պաշը Լաս-
գօլմէք վէ իքիլէնն եիւղ պաշը Չուր-
գօթ իլէ Թունայը կէշիլմէք :

Օսպազն ասաթ պէշինն գաթաթ,
նէհրէ էնտիրիլէն գաթիլէն, պէօլիւք
պէօլիւք վաթը օլունտագա, Թէքիւր
Տէրէ օլունտա սէվգ իտիլմէքտէ ի-
տիլէր : Ասաթիլի մէրգուլմէ, իլէ տէ-
ֆա գարաթա չըգաճա վէ Բունտուգ իլէ
Ձիւթօլմագաթընտա պուլունտան ա-
սքէրի թահթիլմիւշ իւզրէ, պաշ-
լաթա սաղ վէ սօլ ճիւթէթիլէնն սէվգ ի-
տիլմիւշտա տիր : Այնի րատտէրտէ
թէքիլ սօլ ճէննալ, թէքէլէր իւզէրի-
նէ հիւճուլ իթտի, վէ ասքէրին գա-
րաթա չըգաթընն մահէլլին սօլ եանը
իւզէրինն գօնուլմուշ օլան պաթարեա-
լարըն պու սըրա տալիլիւք եարաթմ
լարը օլունտ :

Իկիտ աթէրիլէրիմիւշ, պաղ վէ պաղ-
շէլէր իլէ գաթը օլան տիր թէքէլէրի
հէման հիւ պիր թիւֆէնիլ ալթագաթ-
ըն, թըրմալանտագ չըգաթագ օլ-
ունտագաթը հալտէ, տիւշմէնն թարափը-
տան եագթընն կիպի շիտտէթիլի աթէ-
շէ ուղաթմիւշտա տըր : Նիհաեթթ, բէք
չօգ նօգթալար իւզէրինտէ սիւնկիւ ի-
լէ վիւղու պուլան շէտիտ պիր մուհա-
րէպէտէն սըրա, Թիւրքիլէր կէրի սիւ-
րիւմիւշտա, վէ չարգ ճիւթէթիլտէ
Թէքիւր Տէրէ պօղաթընն թարափընտա
պիր սըրա թէքէլէրի պիլէ պըրագմիւշ-
լար տըր :

Օսպազն ասաթ ալթընտա Օս-
մանլարը գըլտան, քիֆտէթ իտէ-
ճէք գաթաթ րիւճաթ իթտիլմիւշ օլ-
ունտուղունտան, պագի ասքէրիլի տիւշ-
մէնն ալթընտանն աթէշիլ մէշալիլին-
տէն ուզալանտագ, պիլա մուխա-
թարա գարաթա չըգաթագ պաշլաթըն-
լար տըր : Պու էնալտէ ժէննալ իթ-
շինն էմիրիլէ, Թէքիւր Տէրէ պօղաթը-
նն պիրաթ եագթընտա, ասքէրին
գարաթա չըգաթընն մահէլլ իլին պիր
եագթմիւշ եօլ թէտարիւք օլունտուղ-
ունտա : Պու սուրէթի գարաթա չըգաթ
ասքէրին տահա գիւտտէ միւնթա-
գաթ հալտէ էթրաֆա թէվիլ իտիլմէ-
սինն միւլաթտէթ օլունտալիլմիւշ տիր :

Թիւրքիլէր ճիւլար թէքէլէրտէն ա-
թէշ իթտիլէրի հալտէ, ասքէրիլի
տօղունտա Թէքիւր Տէրէ նէհր օլա-
սընտ հարէքթ իտէմէտիլինտէն, նէհ-
րի մէքքիւրուն սաղ վէ սօլ ճիւթէթիլ-
լէրինտէ պուլունտան պիրինն գօլար ի-
լէրինն հարէքթ թէմէ մէգպուր օլմուշլար
տըր : Փագաթ շու հարէքթտէն մագ-
սէտ, էվլէլա վիլիլինն թուրտուգ-
լարը մէվաթըն գիւտտէնն թէվիլ իթ-
մէքտէն, — մէքքիւր պէօլիւքիլէր իտէ
թագրիպա 15 տտէտ օլունպ, իւլ վէրաթ
մէսաֆէ թուրմուշ իտիլէր, — վէ սա-
նիլէն մէրքէք ճիւթէթիլտէ պիր արա-
լըք ալթագտան իպարէթ իտի :

(Տէվաթի)

Նուլօ Թան ղազէթաթը ինկիւ-
թէրա իլէ Ալիլիւրա տէվլէթիլի
պէյնիստէ պիր իթթիֆագ ագաթիլէ
տայիր շայի օլան թէվաթընտ իւզ-
րինն շու վէճէ իլէ պէտանը էքքեար
իլէմիշ տիր :

Վիլէնտա վէ Պէրլինտէ պուլունտան
մուլաթիլէրիլիլտէն ալաթընն մէք-
թուլար, ինկիւթէրա իլէ Ալիլիւր

ԱԶԳԱՅԻՆ

Գ Ր Ա Գ Ի Տ Ա Կ Ա Ն Բ
Ա .

տու : Եւհրիմիդոսէ իբր տէֆա խըտ-
մէթի սէֆարէթը սէնիէտէ պուլունան
բաշայի միւշարիւէյ, պուրատա հէր
քէսին բէք զիւտտէ հիւանի թէվէն-
հիւհինի գազանմը տըր : Միւշարի-
լէյ, տէրէնէյի նիհաեւտէ հալիմ վէ
խաթընիւվազ տըր :

Բակիւզա, 18 յուլիս
Յուլիսին 15 ինճի կիւնիւ պիր ինկի-
լիզ սէֆինէսի, Օսմանլըար իշին միւ-
հիմմիթ չըգարմագ իւզըն Պոեանա
նէհիւր աղընա վիրուտ իյլէտի : Եւ
սէֆինէնին նէրէտէն կէլտիյի, վէ իսմի
նէ օլտուղու պիլինէմէտը : Եւգոտրա
գոնօլըսը պուլ քէյֆիէթի թաճ-
գիւր իլէ, հիւքիւմէթիլինէ խապէր
վիրմէնէ զայլէթ իտիւօրլար : Լոյտ
գուճաւեւտընտան պիր վաքորա, Տէ-
րիսաատէթէ կէօթիւրմէք իւզըն Պար-
տա 300 մէճրուհ թաճիլ օլունմուշ
տուր :

Վիէննա, 18 յուլիս
Չէթինէտէն Գորէսքոնտան Բօլի-
թիգ զազէթաքնա եաղըլտըլընա կէօ-
րէ, բընն Նիգօյա, Նիքիլքէ եազըն
օլան օլտուկեան հը ումուլիսինի իշիւր-
եէ նազլ իթմիշ տիր : Պօշնագ ասըլարը
պաղը Օսմանլը քէյլէրինի եազարգ-
տան սօնրա, Լիլիստա պուլունան ա-
սաքիրի մըսթաճիքա իլէ մուհարէպէ
իթմիշլէր վէ օրալարտան պիրազ հայ-
վան ալմըշլար տըր :

Մէմէթէթէյն խարիճիէ միւտիրի,
էննէպիտէ պուլունան մէմուրլարընա
աթիտէթի թէլէկրաթը չէքմիշ տիր :

Պիւքընշ, 12 յուլիս
Բուսիսեա մուսկէնէթ իթմէք մագ-
սէտի իլէ Սըրպիսթան վէ Մէմէթէ-
թէյն պէյնիտէ պիր մուգալէլէյի
ասքէրիէն ագտ օլունմուշ օլտուղու
հագգընտա կէզէն թէվաթուր քեա-
միլէն պիւսաստըր :

Իսթանպուլ, 15 յուլիս
Պապը Ալի, Բարիս մուհազէտէսի ահ-
քեամըննա, ինկիլթէրրա մուհարէպէ-
եէ տաթիլ օլուր իսէ, եալընըք օ վա-
գըթ քէնտիսինին հարպ տօնամասը-
նըն, Չանագ գալէտտան կէլմէսինէ
միւսաատէ իտէնէկինի պէեան իթմիշ
տըր :

Չիմիշ, 18 յուլիս
Աս քիւր վէ միւհիմմիթըն սուհու-
լէթէն Է. Գիլ իշին Չիմիշ, վէ Չիւ-
թօլա արասընտա պիր իքիւնի քէօթ-
ընիւնին ինչասընա պաշլանմը տըր :

— Գարտի Պոսթօրտա կէօթիւրիւտիւր :
Մէնպաի մէվուզտան պուրըլմըզ մա-
լիւմթա նէգարէն, Միտհաթ բաշա հաղ-
ընթէրի, մապէյնի հիւմանուէն պաշ թիւրա-
պէթի ճիլլէսինի պիր գըթա թէլէկրաթ
քէլիտէ իտէրէք, զաթը հաղըթի Բատի-
շահիէն արըր լըտմէթէ, լութի ու մէր-
համէթի Եւհանէլէրինի իսթիտա իյլմիշ տիր :
Իպուլ թէլէկրաթնամէնէ նէ օլտա ճէ-
վապ վիւրիտիկի պիլգէ մալիւմ տէյիլ իսէ
տէ, միւշարիւյն հաղըթիլէրինին ճըրանսա-
տան հարէթէթ իտէրէք, Վիլննաեա միւ-
թէվէնէնիէն եօտա սուլունտուղլարընը
թէլէմին իտէպիլլիլիլ :

Վիլննա ճուա իթմէսի թարիլիլիլ միւ-
վըրէնի պալէտէն մուհարէթը Աթանա Հա-
վաթ թէլէկրաթը, բաշայի միւշարիլէյն հաղ-
ընթէթիլլին ճիւմա կիւնիւ Վիլննաեա կէ-
էրէք, իրթիսի կիւնիւ Վիլննա սէֆիրի
Միւք բաշա հաղըթիլլիլիլիլ իթի սաաթ
միւստըթ միւշարիւթ իյլէտիլլինի խապէր
վիրմէնէյիլէ, Գարտի Պոսթօրտա հալապի-
սի թաստիգ օլունմուշ տուր :

— Մէարիթ նազըրը արմուշիլլիլ Միւ-
նիքի Էֆէնտի հաղըթիլլիլ թարաֆընտան
իւեանէյի հարպիլէ օլմագ իւզըն ԾՅ ատէտ
լիւրայի Օսմանի գօմիւթիւր մալսուսընա
կէօնտէրիլլիլ տիր :

Աշխարհ մի նոր և յաւիտեանկան
հանդէս ունի իւր մէջ, որ աւելի հը-
րահանգիլ է քան հրապուրիչ, որ ա-
ւելի վսեմ է քան մեծ, որ աւելի
բարձր է քան շքեղ :

Մի խորհրդաւոր հանդէս է սա, որ
մարդկութիւնը լուսոյ զինուոյ յաղթա-
նակով կը դիմէ անմահի միջանակ առ-
նուլ, և ոչ թէ մի լայն ու արիւնտ
ասպարէզ, որ ամայի լուռութեան մէջ
կ'արձագանքէ աշխարհի իւր խղիւղ հա-
ռաչքը, այլ անհուն հորիզոն մը՝ որ ան-
շէշ ճառագայթներով կը հրդեհէ ու
գահէ ընտրած իրեն հրաբուխ խառ-
նարան մը ուր կը մրցի մտքին ու սըր-
տին հետ : Այլ աւա՜ղ, ցուրտ յաղ-
թութիւն մը կը մնայ իրեն, մարմա-
րայ դափնի մը գերեզմանի վրայ, տի-
եզերաց հրաշից հանդէս ՀԱՆՃԱՐ է
այն :

Հոգւոյ այն թռիչն ու կայծակը որ
բիւրաւոր երկիրներ կը չափէ ու ան-
խոնջ թեւերով ծայրածաւալ սահման-
ներ ճեղքելով սրընթաց կ'անցնի ան-
հագ է իր անհունութեան մէջ, կուզէ
կուլ տալ երկնքի անտրըդ միջոցն ու
ապառաժուտ ափանց վրայ խրիլ . . .
բոցավառ ասուպ, որ յաճախ կորստ-
եան լուռ անդինդին ծայրը կը մարի,
որպէս կըսէ, մի դեռահաս բանաս-
տեղծ. թէ «ի՜նչ ի՜նչ հանճարներ հիւ-
ղին գահոսային սեմին վրայ մարեցան,
թէ՛ հասարակաց գերեզմաննոցներու
մէջ հողակայաներ կան որոնք հրաբուխ-
ներ պիտի ըլլային, և թէ՛ հանճարն
վհիւն մէջ դանկ մը եղաւ, առանց
մարդկութեան եթերին մէջ գիսաւոր
մը ըլլալու» :

Իրիշեր կը կրեն Աստուծոյ ճակտին
այդ վսեմ ճաճանչը, մարդկութեան
այդ հսկայ ստուերը՝ որ հոգիներ կը
յուզէ, երկու աշխարհներ կը միացնէ
նա իրարու, մերթ որպէս ջահ անըս-
պառ կը վսեմ, անհատահոս աղբըր
նման կը բլրի մերթ մահացուն լայ-
նակամար ճակտէն, բայց և մերթ առ-
կայծեալ կանթեղի մը պէս կը շողայ
շիւթի շուրջ պլլալացոյց, լացող քան
լոյս տուող . . . :

Հանճարը հոն կը ծնի շատ անգամ,
ուր որ յարգածածուկ մուր, ամայի
խանձարուր և ծխամած հիւղ մը կայ,
նա ոչնչուած եան և ունայնութեան մէջ
կը սիրէ ծնիլ, որպէս զի ստեղծէ, որ-
պէս զի զարդարէ սա ապերախ աշ-
խարհին ու ու միտտ ճակատագիրը,
բայց երբ նորա փրկութեան համար
պանծաղի անկմամբ կիցնայ ու կը մեռ-
նի, աշխարհ հաղիւ իր պաղած աշ-
քերէն կ'արձակէ արգասատաւան նայ-
ուածք մը ու ոչ թէ մի կաթիլ ար-
ցունք, խո՛ւ հծծիւն մը իր սառած
շրթնէն քնեցնէ :

Կրտսերն նա և իր հեղեղած քըր-
տինքներն աշխարհի ոսկեղօծումն են,
սակայն այն կայսրկները շատ անգամ
կը սառնի կուրծքի և ճակտի խորշոմնե-
րով մէջ ու սառնոյց գօտի մը կը ձուլի
անդ, ուր որ հանճարը մարած է, այն
երկիրը չունի յեղափոխական շանթիք,
չունի որոտում գոնէ խրտուր համար
իր մահանման քունէն, հոն հրաբուխ-
ներն մարած են, ուրեմն չիկայ նոր
աշխարհի ծնունդ :

Հանճարը խաւարի մէջ կը թեւարկէ

միշտ, այլ անշուշտ լուսատեղիկ է նա
իր ոսկեթել վանդակին մէջ, շատ ան-
գամ կը ծածկուի հիւղին ու երկիւ-
ղին տակ, այդ հիւղը դադարէ է, այդ
երկիւղը՝ մահն աննշան կորուստ մը :
Ինչ որ կը ծնի հանճարը շատ անգամ
կը պահէ իր դեռարայս ու գուրգու-
րացող թեւերուն տակ, աղքատութեան
մէջ կը կորսուի, նա ուր աւելի հսկայ
կը ծնի, նօթութեան մէջ ուր աւելի
խոհուն կը շարժի, թշուառութեան
մէջ ուր աւելի վսեմ կերևի :

Եւստ անգամ աշխարհ կը խառնոցէ
զայն, քիչ անգամ յղիւրու համար,
համբաւն ու մեծութիւն նորա երկու
թեւերն են, զոր կը փոտեն մարդիկ
իր առաջին քայլին մէջ, անգուր շա-
խարհ, խաբուսիկ իմաստակներ, կու-
ղէք մահացնել այդ ծննդական հիւ-
րայն, կուզէք բնկծել այդ յեղափո-
խական Արէսը :

Հանճարի երկիրներն են որ միշտ
յառաջ կը քայլեն, լուսոյ բանակներ
են դուք, զի հանճարը լուսոյ խոր-
հրդապահ մտերիմն է ու զանոնք հոն
կ'առաջնորդէ ուր հրաշներն անկեր-
պարան վհի մը մէջ թաղուած են, իր
խորազնին աչերն կը յառէ այն անդըն-
դին, ժայռերու վրայ իր որսն պարա-
դիտող բարձրաթռիչ արծուի մը նման,
կը խառնէ գայն, իբր թէ ծովը յու-
զող մերկ մ'ըլլար, կը զարդարէ գայն,
իբր թէ համաստեղութիւն մ'ըլլար,
կերպարան կուտայ նմա, իբր թէ հո-
գի մ'ըլլար. այդ անդունդը աշխար-
հքն է :

Ժողովրդոց ճակտին բոլորտիքն
թուշտող այդ հրեղէն շանթը, թագի և
դադաղի տակ կը դողդուջ, մին թագ
կը շինէ նմա, միւս մը դադաղ, մին
անցեալն կը փստուորէ նովաւ, ներ-
կայն կը բարձրացնէ ու ապագայի վե-
հագմանի խաւարին մէջ կուզէ խեղ-
դել :

Հանճարը ճակտի գոհար մ'է, ան-
միտ է այն որ կը ծախէ զայն, երբ աղ-
քատութիւնը կ'սպառնայ իրեն, տկար
ճառագայթ, որ չը կրնար ճեղքել
ամպը :

Իրիշեր կրնան լարել այդ լայնալիճ
աղեղը՝ որուն նպատակը անմահու-
թիւնն է, սակայն աշխարհային այդ
փառքը շատ անգամ կը զլանայ մարդ-
կութիւնը՝ իր մէկ գաւալը պսակելու
համար, չը կ'ա՛նգնելով նմա ցուրտ քար
մը, հեշտալուր հնարին փոխան :

Ինչո՞ւ մուսացութեան մէջ մնայ Հայ
հանճարը, ինչո՞ւ լուռ ու տխուր անց-
նի մեր երկնքին այդ վսեմ վերջալոյսը,
ինչո՞ւ արցունքներով մարի այդ բուքն-
կած հոյսը :

Ո՛վ աւաղելի կորուստ,
7 յուլիս 1877 Մ. Գորեան

Ի Լ Ա Ն

Միւլիսի աստարճը Սպարթալը Ան-
տոնուն իֆիսը հագգընտա լաղըմ կէ-
լէն մուսամէլաթը գանձիլէ քեամիլէն
իճրա օլունմուշ օլտուղունտան միւֆ-
լիսը մէրգում զիմէթիլիտէ արաճաղը
օլանլարըն միւֆլիս թարաֆընտան թէք-
լիֆ օլունան գոնգօրտաթօնուն միւ-
ղաքէրէ վէ գարալաշաբըրմասը իշին
իշպու 1293 սէնէսի թէմուղունուն 25
ինճի բաղար իրթէսի կիւնիւ սաաթ 5
տէն նիհայէթ 6 եա գառար տէօրտիւն-
հիւ մահքէմէյի թիւհարէթ տայի-
րէօնէն կէլմէլէրի :

Ի Խ Թ Ա Ր

Մանգուճի Էֆեքար նամ ճէրիտէ միւլին
թաթիլի վուզու պուլունայ, սայէի ատալէթ-
վայէի հաղըթիլ ճատիլաշիտէ, հէրնէ գա-
տար ճանիպի վալէայի Պապը սէրասքէրի-
տէն, թաթիլի միւտտէթի մուգարէրէսի
պուլունան իբի մահտէն էվլէլ տաթիլ, մադ-
հարը լութի ու ինայէթ պուլունարագ, երնէ
նէշիլին միւսաատէյի ալլէն իհսան պուլ-
ունարագը էմէլի էլլէպտէն պուլունագ-
տա իսէ տէ, պիլիթ ճէրիտէմիլի գրաաթա
րաղըթ իտէն զէվաթըն էքսէրի, վէ ալլէլ-
խուսուս թաղալարտա, թիւհարը միւ-
թէպէրանտէն պուլուն հարը ճիհէթէ, պիր-
տէն պիրէ դազէթաքը գալմալարը, ալադ
ու իթալարըննա էնվայի զարար վէ միւլէթի
լաթը մուհիպ օլաճաղընտան, մէքըր միւշ-
քիլաթն տէֆի նիլէթիլլէ, մէքըր լութ-
ֆա մագհար պուլունուննաեա գառար,
Մէմուլայի Հալաթիս նիւսիլլէրիտէն
կէօնտէրմէքիլի միւսապի կէօրէքը, լա-
ղըմ կէլէն մուգալէլլէյի ագտ իյլմիշ օլ-
տուղու մուղտան, վէ երնէ դազէթաթը
նամընա կէլէն միւլթէնա պէնտըր վէ մէք-
թուպար իշպու Մէմուլայի Հալաթիստէ
տէրճ իտիլլէկիլիտէն, էյլլէ պէնտ վէ
Էքթուպ իրալիլէ հիմէթ իտէն տօսթ-
լարըն վէ դաթլարըն, էվլէլէրի կիպի քէն-
աի իսմիլիլէ իրապէ տէվաճէ հիմէթլէրի-
նի արգու վէ իսթար իսթիլիլ :

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

LA VELOUTINE
ԼԱ ՎԵԼՈՒՏԻՆ
ԼԱ ՎԵԼՈՒՏԻՆ պիւսիլլէթիլ թէք-
թիպօլունմուշ պիւսապէրին տէրի
իւզէրինէ նաթի սուրէթտէ թէէ-
պիր օլան եարըլլան վէ կէօզէ
կէօրէննէպ պիր նէվի բիլինն թօ-
ղու օլուպ ինսանըն տէրիլլէն թա-
պիլի պիր թապէլլէ վէրիլ :
Մէքըր բիլինն թօղունու իճատ
իտէն միւսիլ Ե. ՖԱԽ նամ գաթ տըր
ԲՈՒՍԱՏ ՍԱԹԷՆ
Իշպու բօմտա, էլլէրի եումու-
շաղվէ թագէ սաղալարըլլէ իլէ պէ-
րապէր, էլլէրի չաթլաթմագ վէ
սօուգտան հասըլ օլան սայիլ պու-
կիպի մարաղտան վիւսալէ իտէր :
Բարիտէ իլէ սօղաղընտա Դ. 2 մա-
ղապ տէրօղլիթօլու տուր :

Տ Ե Ղ Ե Կ Ա Գ Ր Ո Ի Խ Ի Ն
ՀԱՅՈՑ ԳԱՂԹԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՈՐ Բ
Ի ՄՈԼՏՈ-ՎԱԼԱԲԱՐԱ, ՀՈՒՆԳԱՐԱ
ԵՒ Ի ԼԵՀԱՍՏԱՆ

Ուղեորութիւն յամին 1876
ԱՐԵԱԿԱՏ Մ. ԱԼԹՈՒՆԵԱՆ

Երկը ալթմըշ սահիլիլլէն իպարէթ
օլուպ, վէ էրմէնիլէն ալքը լիսան իւզ-
րէ գալմէն ալթմըշ օլան պուլ թիւսպ,
զիւսապէսիլլէն շաննը գրաաթ տըր,
չիւնքի Անի շէհրի իւզէրինէ խալիլէն
մալիւմաթը թարիլիլլէ տէրճ իյլէտիլ-
տէն պաշգա, Լէհիսթանտա, Մաճա-
րիւթանտա, նէմէն թօրաղընտա, վէ
Ուլահ Պոլ գտանտա օթուզ գըթա մէմ-
լէթէթլէրտէ պուլունագաա օլան Հոյ-
լարըմը հագգընտա տաթի կիւզէլ վէ
էթրաթը մալիւմաթլար տէրճ իյլէ-
մէքտէ տիր :

ՍԱՀԻՊԻ ՄԵՍՈՒԼՈՒ ՂԱԶԷԹԱ
ՊՕԼՈՍ ԲԵՐԻՇԶԵԱՆ